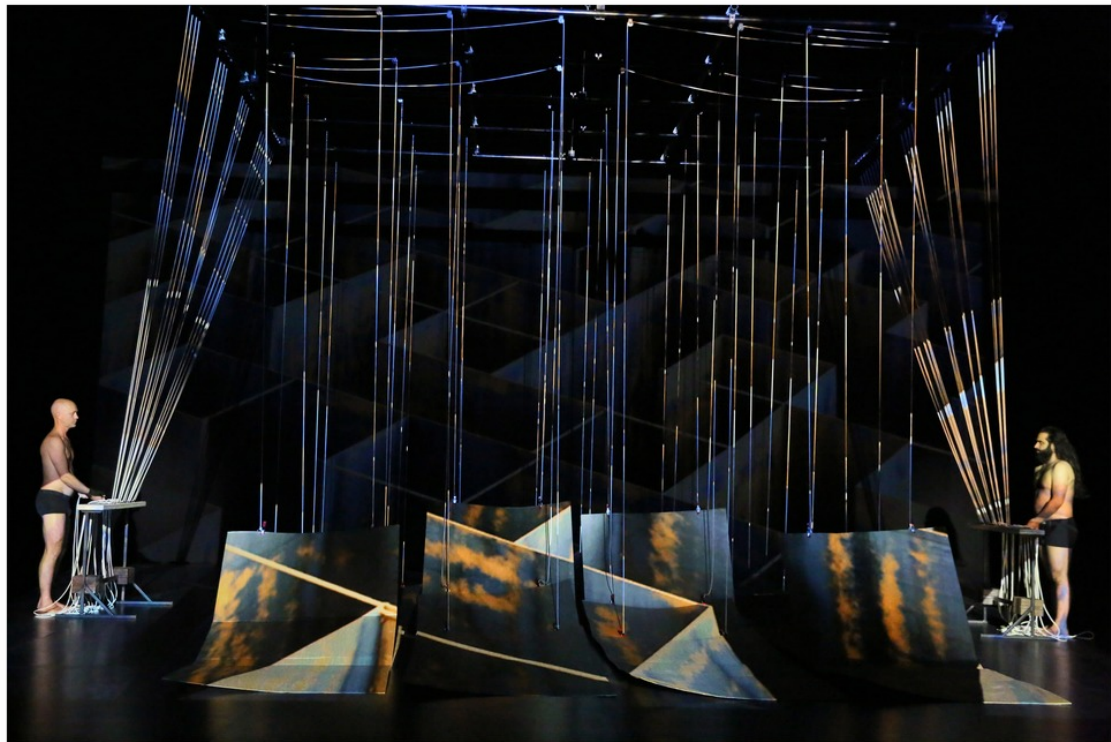

Meer dan nuchtere Nederlander tegenover gevoelige Irakees

© Sanne Peper

→ KUNO BAKKER (L) EN MOKHALLAD RASEM BESPREKEN LUCHTIGE MAAR OOK ZWARE ONDERWERPEN. FOTO SANNE PEPER

Van HANS SMIT

TONEEL

DE VERSE TIJD

Door

Dood Paard/Toneelhuis

Gezien

4/12, Frascati

Te zien

t/m 8/12 aldaar; 21-22/12

Toneelschuur; 20/1. De Meervaart

In het reclamefilmpje, de 'teaser', van De verse tijd zitten Kuno Bakker en Mokhallad Rasem in een auto. Bakker rijdt, Rasem zit op de passagiersstoel. Ze babbelen wat. Door de zijramen en het dakraam gaan een Hollands landschap voorbij en even later de neonlichten van een metropool, een Arabisch dorp en een bergmassief.

Goed bedacht. Ook in de voorstelling is de voorgrond meestal dezelfde: twee mannen in stijlvol zwart kostuum met wit overhemd babbelen over van alles en nog wat, maar ze nemen wel elk hun eigen achtergrond mee waardoor de ene dialoog beter loopt dan de andere. Culturele verschillen blijken soms dieper te zitten dan je zou denken en dan kunnen simpele gesprekken al ontaarden in meningsverschillen, spraakverwarring of juist nieuwe gezamenlijke inzichten. Een gesprek voeren is kortom een hele reis.

Die auto is ook om een andere reden goed getroffen: Kuno Bakker is van het Amsterdamse Dood Paard, Mokhallad Rasem komt van oorsprong uit Irak maar werkt voor het Antwerpse Toneelhuis. Ze leerden elkaar kennen tijdens autoritten toen Rasem bij Dood Paard meespeelde en Bakker later meedeed aan een Toneelhuisproductie. Samen namen ze de auto vanuit gedeelde woonplaats Antwerpen.

Waar carpoolen al niet goed voor is. Het levert met De verse tijd een kwetsbare, ontroerende voorstelling op, die ter plekke lijkt te ontstaan, als een echte dialoog. Eigenlijk is het een serie korte voorstellinkjes volgens een vast stramien: de een brengt een onderwerp in, de ander reageert en er ontspint zich een dialoog, afgesloten telkens met een tedere omarming. Soms draait het om voor de hand liggend gehannes met de taal.

Rasem heeft moeite met de klank van de 'u' in Bakkers voornaam, op zijn beurt krijgt die sommige Arabische keelklanken niet onder de knie. Heel geestig, ik kan niet anders zeggen. Boeiender zijn echter de onderwerpen die wat dieper gaan. Zoals hoe het romantische beeld van wegvallende grensposten in Europa pijnlijk botst met een wereld waarin 'mijn land' met landmijnen wordt begrensd of wat het gezamenlijk douchen na het voetballen je leert over de verschillende opvattingen over schaamhaar.

In Bakker herkennen we veelal de nuchtere westerling, Rasem zet daar de gevoelige Irakees tegenover die in alles de poëzie opzoekt. Maar de makers zijn niet in die tegenstelling blijven hangen. Zoals aan het eind een cellosonate van Brahms prachtig blijkt te matchen met een Arabisch

lied, zo spreekt uit De verse tijd een voortdurende nieuwsgierigheid naar elkaar en naar elkaars wereld, en dat doet goed.

Hans Smit
